

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Auli Persii Flacci Satyrarum primam,

danica versione metrica notulisqve illustratam,

publicum in schola slaglosiana examen,

d. XVIII et seqq. Septbr. an. MDCCCXX. intsituendum,

i n d i c t u r u s ,

1820 No 148

e d i d i t

T h . C h r . E . V i t h u s e n ,

s c h o l æ r e c t o r .

J. Dahl

S l a g l o s i æ ,

excudebat Petr. Magnus.

1820
Statens pædagogiske Studiesamling
København V.

L. B. S.

Promisi, fore, ut aliquando prodiret Aul. Persius Flaccus, romanus ille Satyrarum scriptor nobilissimus, studio et opera mea in danicum sermonem versus: promissis steti, et par sum solvendo; versionem enim Satyrarum Persii danicam, metro quodammodo vinctam absolvi. Absolutam vero omnibus numeris esse illam, ut credam, absit, nequaquam tamen, ut, quantum in me sit, operam illi perficiendæ navem, aut navaturus sim. Ut longius a perfectione recedat, facit tum operis difficultas, tum exigua mea facultas: est enim Noster obscurior, et suo ingenio, quippe qui pressus copiam rerum verbis paucissimis incluserit, et temporibus serviens, quæ optimo cuique infestiora reddiderit Neronis crudelitas, ut quasi velo quodam obtegere veritatem, ni plane eam ex omnium oculis auferre, necessum fuerit. Forte meæ quoque nec vires ferendo sint, quippe quæ quoti-

diano labøre fractæ minus suppeditent tranquillum illum et vividum animum, sine quo opus hujus generis bene cedere minime solet: vincula porro nimis arcta mihi forte ipse imposui, metrum eligens pedibus paucioribus, angustiusque eo, quo usus est Noster; sic enim largam ejus rerum copiam paucioribus etiam verbis exprimere debui. Onus errore hoc mihi impostum haud parvum serius sensi, quam ut, quæ temporis exiguitas erat, possem cum laxiori metro commutare: si vero istud haud nimis importunus atque sinister tulerim, paratior forte apud Te, B. L., mihi aderit venia, in nonnullis lapsanti.

Examini publico hujus anni in hac schola habendo prolusurus, versionis hujus particulam, Satyram primam, hic propono. Vitium sui ævi, quod in hac carpit poeta, ista ætas cum nostra commune habuit: scribendo inprimis versus operam dedere omnes, parum curiosi, cujus frugis essent scripta. Prævum, quod tum invaluit iudicium, prævum exemplum, vel a principe ipso in medio positum, omnes secum abripuit. Lenociniis et scripti et dicti, quibus sensus adlicere et delectare possent, studuerunt, immemores, mentem animumque bene formandum, vero et recto imbuendum esse: magno adparatu fastuque, molli et effeminata voce carmina recitarunt, vanitate adducti; pulchrum enim fuit, omnium in se oculos convertere, omnium laudibus extolli. Laudis autem hujus natura et ratio quænam? divitiis principum dabatur, non virtutibus poetarum.

felicitium, quod cachinnonem, qui a tergo erat, videre nequirent. Pravam hoc ævi iudicium ita increbuit, ut vel orator ne capitis quidem in periculo aut suo aut alieno a talibus auditorum laudibus captandis se abstinere posset. Porro linæ pertæsum est scriptores, in quibus principes fuerunt civitatis, ut versus temere effunderent, nulla matura meditatione coctos. Hæc autem tantorum virorum vitia notando, in horum odia incurrebat Persius, ut quendam se monere finxit: respondit autem, se id parum curare, Lucilii, Flaccique vestigia persecutum, multo sale urbem fricantium, sequæ sibi expetere alios lectores, qui nempe Cratini et Eupolidis fabularum lectione delectentur, nec qui ipsi indocti philosophorum irrisores sint, nec qui parvi muneris honore elati humanitatis studia contemnunt. Voluptatibus dediti, quæ hasce secutos vexent difficultates, istis implicentur, nec commoda, libertatemque, quam virtutis, veri rectique cultores, vitiorum vinculis expediti, nanciscantur, sentiant, horum semper expertes vivant! Hoc carmen finit voto.

Auli Persii Flacci Satyra prima.

O! curas hominum! o! quantum est in rebus inane!
-- Qvis leget hæc? -- min'tu istud ais? -- nemo hercule! -- nemo?
-- Vel duo, vel -- nemo! turpe et miserabile! -- qvare? --
Ne mihi Polydamas et Troiades Labeonem

5. Prætulerint! -- Nugæ! Nen, si quid turbida Roma
Elevet, accedas; examenve improbum in illa
Castiges trutina: nec te qvæsiveris extra!
Nam Romæ qvis non? -- At, si fas dicere? -- Sed fas
Tunc, cum ad canitiem, et nostrum istud vivere triste

10. Adspexsti, et nucibus facimus qvæcunqve relictis,
Cum sapimus patruos: tunc, tunc! -- Ignoscite! -- nolo!

---

2 V3. Ser det Meste, som i en Samtale, Digteren tænker sig at holde med en Ven, fremsætter han sin Mening om sin Tids Læsere og Skribentere, dadlende Begæe, skjonde ei stedse ligefrem. Hver Dpholdsfregen, —, er hensat, asverle de talende Personer: disse ere, foruden Digteren selv, deels hiin hans Ven, deels især den dad.ede Skribent.

4 V3. Sem Hector i Illiadens 10 Beg 320 V3. nitrer sin Frygt for, at Anteners Son Polydamas og Trojanerinderne skulde anse ham for feig, om han flygtede.

Aul. Persius Flaccus's første Satire.

- Hvad er vor Stræben? hvormeget Lant paa Jord!
 -- Hvo læser det? -- spo'r Du? -- Bist Ingen! -- Ingen?
 -- Jo eller -- Ingen! tungt og skjændigt! -- Hvi saa? --
 Ej Feig og Kvinde Labeo først sætte!
5. Ej Andet! Om forvirret Romer roser
 Hiint; Du ej bifald! Ej vej paa samme Vægt;
 Om han forkaster! men seg Dig i Dig selv!
 Vi alle er' i Rom. -- Jeg kan dog tale? --
 Ja! da, naar graa vort Cergeliv Du skuer,
10. Og hvad vi gjøre, naar vi Leeg forlade,
 Formyndre blive: da! -- Tilgiver! -- Nej aldrig! --

---

ind i Byen; saa giver og Digteren ironisk sin Frygt tilkjende for, at Nero og den Tids blodagtige Romere, som han med hine Navne benævner, skulle foretrække en daværende slet Doversætter af Homer, Acius Labeo, for ham.

5-7 Vs. Nugæ, egentl. Enikfnak. Digteren beder sin Ven træffe sig med, at han ej bør rette sig efter den forvirrede Mængde, men efter sin egen Dom.

8-11 Vs. Samme Ven lader han minde sig om, at han bør tie med at dable, til graae Haar give Erfaring.

- Quid faciam? sed sum petulanti splene cachinno.
 Scribimus inclusi, numeros ille, hic pede liber,
 Grande aliquid, quod pulmo animæ prælargus anhelet:
15. Scilicet hæc populo, pexusque togaque recenti,
 Et natalitia tandem cum sardonyche albus,
 Sede legens celsa, liquido cum plasmate guttur
 Mobile conlueris, patranti fractus ocello;
 Heic, neque more probo, videas, neque voce serena,
20. Ingentes trepidare Titos; cum carmina lumbum
 Intrans, et tremulo scalpuntur ubi intima versu.
 Tun', vetule! auriculis alienis colligis escas?
 Auriculis quibus et dicas, cute perditus, ohe!
 -- Quo didicisse, nisi hoc fermentum, et quæ semel intus
25. Innata est, rupto jecore, exierit caprificus? --
 En pallor, seniumque! o! mores! usque adeone
 Scire tuum nihil est, nisi te scire hoc sciat alter?
 -- At pulchrum est, digito monstrari, et dicier: hic est!
 Tun' cirratorum centum dictata fuisse,

-
- 12 B8. Digteren undskylder sig med, at Naturen skabte ham saa lattermild.
- 13—18. Skribentens Arbejde, pragtfulde Dragt, og omhyggelige Forberedelse til at forelese sit Arbejde skildres; men herved vides, at det blot er Forsængelighed, som driver ham, Mængdens Bisald, han ved Andet, end virkelige Skribentfortjenester, vil naae.
16. Natal. sardon. Wedelsteensringen; han enten havde faaet til Foræring paa sin Fodselsdag, eller da sædvanligen bar.
17. Liquido plasm. Nogle forklare det ved den forskjelede Stemme, hvormed han forelæser.
- 19—21 B8. Digterens Satire rammer her Tilhørerne: disse, stamme de end fra berømte Forfædre, ere dog ej af rene Sæder, bisalde ej med en Stemme, der viser Sjælens Nøglighed og Djervhed; deres quindagtige, forstyrrede Tankemaade rober

- Hvad skal jeg gjøre? Milt til Latter driver.
 Indtukt vi skrive, hiin Vers, denne Prosa,
 Alt højt, med vindrig Lunge at udstønne.
15. Naar Folket det, isørt ny laadrig Kappe,
 Geburtsdags Ring, Du hvidklædt forelæser
 Fra høje Sæde, naar ved linde Gurgling
 Du Struben skylled', med sodt smægtend' Dje;
 Du, ej paa gammel Viis, med mandig Stemme,
20. Seer fornem Romer roet: men Sandser kildres,
 Og Indret kaade Vers til Bøllyst egge.
 Vil, gamle Nar! Du kildre Andres Dren?
 Dem Du, forðærvet, maa sige: hør dog op!
 -- Hvad gavner Lærdom: aabner den ej Hjertet,
25. Som Steen vild Higen, at dets Gjering fremgaaer?
 -- See værdig Diding! hvilke Sæder! allsaa
 Din Kundskab Intet er, af Andre ukjendt?
 -- Dog skjont det er, at paapegt siges: see han!
 At hundred' krolled' Dreunge det er Lære,

---

deres Bifald, og at dette vindes ej ved Digtets ædle, Sjelen opløstende Tanker, men ved dets Sandserne kildrende Udtryk, ved den vellystige Stemme, hvormed Forelæseren fremfører det.

22. Persius, før dabledet for, som ung Mand, at ville satirisere, spørger hiin Digter: om hans Erfaring ej viser ham det Laabelige i at bestræbe sig for en Roes, som er saa skamlos, at han selv maa bede dem holde op med den?
25. Det er bekjendt, at Froet af visse Planter, henbragt ved Hugle, Vind, o. b. l. i Stenes og Mures Revner, der udvikle sig og udbrede deres Rodder med saadan Styrke, at Stene og Mure splittes ad. I 24. og 25., i 28.—30. Væ. forsvaret den Dabledede sig: man tør nyite Andre med, hvad man veed, siger han; og det er behageligt, at drage deres Opmærksomhed paa sig. Nero, hvis flette Digte Persius med sin Daddel isørt sigtet til, havde befaleet, at hans Digte skulde læses i Skolerne,

30. Pro nihilo pendes? -- Ecce inter pocula qværunť
 Romulidæ saturi, qvid dia poemata narrent.
 Heic aliquis, cui circum humeros hyacinthina læna est,
 Rancidulum quiddam balba de nare locutus,
 Phyllidas, Hypsipylas, vatum et plorabile si qvid
35. Eliqvæt, et tenero supplantat verba palato.
 -- Assensere viri: nunc non cinis ille Poetæ
 Felix? non levior cippus nunc imprimit ossa?
 -- Laudant convivæ: nunc non e manibus illis,
 Nunc non e tumulto, fortunataqve favilla
40. Nascentur violæ? -- Rides, ait, et nimis uncis
 Naribus indulges. An erit, qvi velle recuset
 Os populi meruisse, et, cedro digna locutus,
 Linqvere nec scombros metuentia carmina, nec thus?
 -- Qvïcqvís es, o! modo qvem ex adverso dicere feci,
45. Non ego, cum scribo, si forte qvid aptius exit,
 Qvando hæc rara avis est, si qvid tamen aptius exit,
 Laudari metuam; neqve enim mihi cornea fibra est.
 Sed recti finemqve extremumqve esse recuso
 . Euge tuum, et belle; nam belle hoc excute totum!
50. Qvid non intus habet? Non hic est Ilias Atti

-
- 30—35. Itroniff følger Persius til, hvad det fremdeles er for Tilhærer, hvis Bisald Digteren hæfter. Phyllis og Hypsipyle, Truentejnre, som deres Elskere forlode — almindeligt Enne for tragiske Digte.
- 36—40. Til den døde Digters Indbending, at det var Mand, hvis Bisald vandre, svarer Persius: at de vare Gæster, Deeltagere i et Gæstebud. Enten dette nu tages saaledes, at de vare af Vinen berusede, eller saaledes, at de vare ved Gæstebudets Gæder besukne; vare de dog kun flutte Bedommere, ej paalidelige Dommere, og deres Noes af liben Værd.
- 40—43. Den Døde indvender videre: at det er Publicums Noes, han higer efter, og efter at skrive, hvad ej fortjener at vende til Krammeren, og bruges, som Maculatur, til at indsvæbe salte Sild, Rogelse o. d. l. Cedro. Cedrolie troedes at bevære mod Foraadnelse og Dm: det sagdes derfor, at være Cederværdigt, som fortjente at vedvare, at blive udødeligt.

- Du ikke regner? -- Mellem Vægre fordres
 Forskyldte Romer skjonne Digt at høre.
 Af purpurkapped' Gjester ekkelt snobler
 Os En nu Noget for om Hyspissler,
 Om Pnyllider, og anden Digter: Sammer,
35. Han læspend' frem fra kjelne Gane bolttrer.
 -- Ham Mand har bifaldt: lykkelig Digter da;
 Nu lettere hans Been Gravstenen dækker.
 -- Ham Gjester rose: mon da af Liget selv,
 Af mørke Grav, og lykkelige Afse
40. Ej Blomster spire? -- Spog og skarp Satire
 Du Tøjlen giver. Hvo vægred' sig vel ved,
 At Fokkets Noes fortjene, tale Fremtid
 Værdigt, skrive Vers, der frygte ingen Boed?
 -- Hvo Du nu er, jeg tænkte' mod mig tale,
45. Om mig det lyktes, hvad vel er sjelden Fugl,
 Dog om det lyktes, noget Godt at skrive:
 Jeg Noes ej frygter; ej steenhaardt Hjertet er.
 Men højest Godt og Ret jeg nægter være
 Dit Skjont og Prægtigt; betragt det ret engang!
 Hvad stikker ej deri? Her er ej Atti

---

44. og ff. Persius svarer: at og hans Hjerter ej er af Horn, at han og har Følelse, at han ønsker at skrive godt, og fortjene Noes, men en anden, end den; han dabler: den, siger han, er fortjent ved Arbejder, som ved Nuus frembragtes, og kjøbt af Yderen ved lækre Maaltider eller Armodens Afhjælpning.

50. Non hic, ikke her, ej i det, som jeg skriver. Atti o: Attii, hinc Actius La-
 beo, som havde oversat Homer, lejerlig nok, da han mere havde fulgt Ordene,
 end Meningen: alle Betænkeligheder snæs det dog, Persius troer, han har be-
 friet sig fra; da han kalder hans Ilias ehria veratro, eaentligen beruset af Ny-
 seroed. Veratrum, det samme som Helleborum, et kraftigt Lægemiddel, som
 troedes at helbrede Hjernens Sygdomme, Galstek.

Ebria veratro, non si qua eligidia crudi
 Dictarunt proceres, non quicquid denique lectis
 Scribitur in cedreis. Calidum scis ponere sumen,
 Scis comitem horridulum trita donare lacerna.

55. Et verum, inquis, amo: verum mihi dicito de me!
 (Qvi pote? Vis, dicam? Nugaris, cum tibi, calve!
 Pingvis aqvaliculus propenso sesquipedale exstet.
 O! Jane! a tergo quem nulla ciconia pinsit,
 Nec manus auriculas imitata est mobilis albas,
60. Nec lingvæ, quantum sitiât canis Appula, tantum!
 Vos, o! patricius sangvis! quos vivere fas est
 Occipiti cælo, posticæ occurrite sannæ!)
 Qvis populi sermo est? „Qvis enim? nisi carmina molli
 Nunc demum numero fluere: ut per læve severos .
65. Effundat junctura unguis. Scit tendere versum
 Non secus, ac si oculo rubricam dirigat uno:
 Sive opus in mores, in luxum, in prandia regum,

-
53. Scis, Du veed, Du har Evne til, lækkert at beværte, og give Foræringer.
 Dem, Du herved glæder, og derpaa forelæser Dine Arbejder, kan Du ikke lide
 paa, naar de bedømme disse. Sumen, et Svinciver, som især af en ung So,
 der første Gang havde kastet Grise, ansaaes for en Lækkethed af Romerne.
55. Den Daglede indføres her svarende: at han elsker Sandhed, og beder sine Ven-
 ner sig sig den.
- 56-62. Persius afbryder ham med Forsikring: at hans Gjesker ej kunne sig ham
 den, men at han i deres Sted vil gjøre ham denne Tjeneste. Nemlig: ved saa-
 dan overdaadig, udfvævende en Levemaade kunne ej Evnerne saaledes udvikles,
 saadanne Kundskaber indsamles, eller slige Tanker og Følelser vækkes, at det
 Skrevne kunde have noget Værd; det indeholder da kun Sniksnak. De, som sig
 Andet, gjøre kun Nar af ham: i hvilken Henseende han ironisk priser Janus
 lykkelig, som kan see baade for og bag sig, derimod beklager de fornemme Dig-
 tere, som intet Die have i Nakken, hvilke han derfor beder vogte sig for dem,
 der vel i Djnene rose, men, naar de vende Ryggen, udlee dem. Aqvali-
 culus, egentl. Vandpose: han antager den tykke Mave, som Følge af et over-

- I Ruus frembragte Ilias, ej foræbte
 Stormands Elegie, ej hvad paa Ebersfeng
 Er frevet. Lækkert Maaltid Du kan give,
 Og sidte Frække til forfrosne Følge.
55. Jeg Sandhed elsker, siger Du: sig Sandhed!
 (Han kan ej! Hør den! Da halvanden Aen
 Dig Mæven fremstaaer, maa Du, Skalded'! vaase,
 Lykkelig Janus; ingen Stork ham knæbrer,
 Ej Ufsetoren Nogen bag ham ryster,
60. Ej rækker Tunge, liig hede Hund af Lørf.
 I Udelige har Nakken øjneløs;
 Dogt derfor Eder for Grimasen bag Jer!)
 Hvad siger Folket? „Jh! hvad? blødt Verset stød;
 Der har vi Tact; Critikens strange Regl ej
65. Glat Føjning stodte. Den Karl Bers bygge veed,
 Som Enecker Sav suilte efter Kridtstreg styrer:
 Om revse Søder, Luxus, Niigmands Fraadsen

---

daadigt Levnet. At Janus afbildes med tvende Ansigter er noksom bekjendt; Ingen kan da, usket af ham, gjøre spottende Bemærker bag ham. Af disse anfører Digteren trede: at bevæge Fingrene, som et Storkenæb; at efterligne Ufsetorene ved at sætte Fingrene til Hovedet; og at udrække Tungen, som Hunden i Hede. Can. a p p u l a, Apulien var isærdeleshed vandarm.

63. Den Daglede vedbliver at spørge sin Gjest, som han bad, sig sig Sandhed — hvad Folket siger om ham.
- 64—68. Gjesten anfører nu Folkets Dom, som, i hans Mund nemlig, ej udfalder mindre forpræisende, end hans egen.
65. Effund. junctura ungv. Ved Billedhuggerarbejdet var det af Bigtighed, at Stene, hvoraf de bestode, nøje sammenføjedes: dette prøvedes ved Reglen; fandt den i Sammenføjningen intet Anstød, var denne udadtelig. Dette overfores paa Critikens Bedømmelse af Digtet: finder hiin paa dette Intet at udsætte, siges dens Regl at glide hen over det Glatte.
66. Nojagtigheden i Versføjningen lignes ved den, Eneckeren naaer, i det han følger Kridtstregen.

- Dicere res grandes nostro dat Musa poetæ.”
 Ecce! modo heroas sensus afferre, videmus
70. Nugari solitos græce, nec ponere lucum
 Artifices, nec rus saturum laudare, ubi corbes,
 Et focus, et porci, et fumosa Palilia fæno,
 Unde Remus, sulcoque terens dentalia, Quincti!
 Qvem trepida ante hoves Dictatorem induit uxor
75. Et tua aratra domum lictor tulit. Euge poeta!
 Est nunc, Briseis quem venosus liber Acci,
 Sunt, quos Pacuviusque et verrucosa moretur
 Antiopa, ærumnis cor luctificabile fulta.
 Hos pueris monitus patres infundere lippos,
80. Cum videas, quærisne: unde hæc sartago loqvendi
 Venerit in lingvas? unde istud dedecus, in quo
 Trossulus exultat tibi per subsellia lævis?

-
68. Dicere. Ligefom dette Ord i foregaaende 67. Vs. er at underforstaae; er og udentviol i dette 68. Vs. foran dette Ord Conjunctionen sive at gjentage.
- 69—75. Som høje Tragiker, som Heltes Besyngere see vi dem træde frem, siger Persius, der nys gave sig af med at oversætte fra Græsk, eller paa Græsk behandle ubetydelige Materier, nugæ: skjøndt de ikke ere istand til at stille sig godt selv fra de Materier, som i Skolerne opgives til Udarbejdelse, saasom: fildre en Lund, rose Landet.
71. Artifices nec ponere, nec laudare, ej istand til enten at beskrive, ell. rose. Hvad røbede vel mere Mandens Fattigdom, end i Landlivets Rees at opholde sig ved Kurve, Skorsteen, Grise, fremfor ved bets andre til Forstand og Hjerte talende Sider.
72. Palilia, en Fæst, helliget Landmændenes Gud, Pales, og højtideligholdt i Foraaet ved af Stræge at antænde en Jld, gennem hvilken de da løbe: hvorved de troede at rense sig, Guden til Behag. Fæsten kaldtes og Parilia, da paa den gjordes Bønner for det fødende Dvæg.
- 73—75. Roms Stiftere vare Landmænd: blandt disse vare Romulus og Remus op-

- Ham Musen byder, eller Størdaad slynge.”
 Kun Helte-Tanker vi dem see fremsføre,
 70. Som pleje vaase Græsk, en Lund ej stibde
 Kan, ej rose Land, saa rigt, hver Kurve er?
 Og Aine, Grise, og røgsuld Patesfest,
 Som gav os Memus, og Plovmand Quinctius,
 Hvem, som Dictator, ængstelig Haustro smykte
 75. Ved Plov, den Victor bragte hjem. Held Digter!
 Acci Briseis, skjøndt Svulst, har fundet Ven,
 Pacuvius, og knudret Antiopa's
 Af Sorg bespændte Hjerte Under finder.
 Naar lige Monstre suurojet Fæd sit Barn
 80. Indskærper; spo'r Du: hvorfra den Ruskomsnuff
 I Sproget kom! den Wangiir, som dog, glæde
 Den strunke Ridder paa sin Bænk, Du seer?

---

dragne. Quinctius Attil. Cincinnatus var især med at pløje sin Jord, da han underrettedes om, at han var udvalgt til Dictator mod Samniterne. Trepida, den huslige, for Manden omhyggelige, omrøppende Kone. Euge! han ønsker Digteren til Lykke, som gjør saadanne Skridt, som ej lader sig strække af flere Emner.

- 76 - 78. Persius badler fremdeles sin Tids Digtere, fordi de for meget betjone sig af gamle Ord, som de, Tragedieforfattere Accius og Pacuvius havde brugt: det Haarde og Usædvanlige i disses Udtryk synes Persius ved Valget af sine Ord at ville give en Prøve paa.
 79 - 82. Naar disse gamle Forfattere, og deres nye Efterlignere anbefales Ungdommen til Læsning og Efterligning, kan man da undre over, at Sproget bliver en Blandning af Gammelt og Nyt, og at Smagen fordrøves, saa selv de mere Dannede give de maadelige Skuespil Bisfald. Hos monitus, disse til Lærere og Monstre anbefalede Forfattere. Sarrago, egentl. en Plante, her: den snertende Lyd af det, som steges paa den. Trossuli, Ridderne, der ej steds nyttede den Heilighed til større Dannelse, deres Fornus gav dem Afgang til.

- Nilne pudet, capiti non posse pericula cano
 Pellere, quin tepidum hoc optes audire: decenter!
85. Fur es, ait Pedio: Pedius quid? crimina rasis
 Librat in antithetis; doctus posuisse figuras
 Laudatur. -- Bellum hoc. -- Hoc bellum? an Romule ceves?
 Men'moveat, quippe, et cantet si naufragus, assẽm
 Pro tulerim? Cantas, cum fractate in trabe pictum
90. Ex humero portes? Verum, nec nocte paratum
 Plorabit, qui me volet incurvasse querela.
 -- Sed numeris decor est, et junctura addita crudis.
 -- Claudere sic versum didicit Berecynthius Attin,
 Et, qui cæruleum dirimebat Nerea delphin,
95. Sic, costam longo subduximus Apennino.
 -- Arma virum, nonne hoc spumosum et cortice pingvi?
 -- Ut ramale vetus, prægrandi subere coctum,
 -- Quidnam isitur tenerum et laxa cervice legendum
 -- Torva Mimalloneis implerunt cornua bombis;

---

83 og ff. Ds. Dgsaa Talerne badler Persius, fordi de ej kunde lade denne Tagt efter Bifald fare, men offre den selv dens Bel, som de skulde forsvare. Han giver et Exempel herpaa i Pedius's Forsvar: han var anlaget for at have rovet Helligdommen af Cyrenenserne.

85. Rasis, noje affilede, velklingende Udtryk, som ved Silen havde tabt sin styrke.

86. Librat, vejer: hvorved skildres den Omhyggelighed, med hvilken han afvaaler Sætningerne.

87. Bellum hoc. Det er dens Ord, som Persius lader forsvare de Dagledes Sag.

88—91. Persius viser det Urimelige i, at vende sin Opmærksomhed paa Formen, naar det gjælder saa væsentlige Ting, som Liv og Bøjskæde; hvor vil den, som selv er saa lidet vort, at han kan have Sands for det uvæsentlige, tænke i Hovedsagen, at rore Andre? De Skibkrudne bare deres Uheld malt paa en Irretavle omkring, saaledes forstaaelige i ethvert Land, ogsaa i det, hvis Sprog de ikke forstode; men sejede de nu lystig Sang til, maatte den ved Maleriet vakte Mielidenshed bortdrives.

Du blues ikke, uheldig Dd'ing ej
 At fælle, uden Ekjønt! Dig tilraabt ønske?

85. Som Iov anklages Peditus: han hæver
 I Antitheser den Klage; kaldes Lærd.
 -- Ih skjont! -- Hvad skjont? vil Romer! nu Du logre?
 Etal Eliat mig røre? Etikbruddens Sang min Ekxio
 Fremdrage? Synger Du, naar paa brudte Kjel
 90. Dig makt bør Etuldren? Sandt, ej natligt Paafund
 Den klage, som ved Klage mig vil bøje!
 -- Raat Udtryk Vers og Orden dog forskjønner.
 -- Saa berecynthist Atys lærte synge,
 Og hin Delphin, som plojed' blaand' Nereus,
 95. Saa Apenniner Sidebeen vi røve.
 -- Men Ueiden ej begynder sultstigt?
 -- Jovist! og haardt, som soeltogt gammel Korkgren.
 -- Hvad er da blødt, og uanstrengt at læse?
 -- At hadre Bacchus, Lyd Krumhornet fylbte;

90. Verum, den sande, paa Materiet fremsatte Tildragelse. Nocte paratum,
 den opdigtede, kunstigen sammensatte Sang.
 92. De Daglede Forsvarer tager her til Gjenmale. Numeris &c. Ligefrem: ved
 Versemaalet er skjon Forbindelse kommen til de raae Tanker.
 93. Persius bejaer det ironisk, og anfører, som Exempel, være sig paa de raae Udtryk,
 eller de skjonne Vers, nogle Stofler af et den Tid bekjendt Digt, maaskée af
 Nero's Artin, et heroisk Digt, hvis Helt var den af Cybele elskede phrygiske
 Yngling, Atys
 96. Forsvareren spørger: om da ej Ueideens Begyndelse er sultstigt og vidløs.
 97. Det bejaes skremtvís saaledes, at Udtrykkets styrke i Ueiden paastraes.
 99.—102. Ved Forsvarerens Spørgsmaal i det 98. Vs. skaffer Satirikeren sig Leilighed
 til at gjere sig lystig over nogle sultstige Vers af Nero. — Torva istedet for
 torta, de drejete Horn, som Nogle ville: kunde dog og vel være i egentl. Be-
 tydning de kaffte, stærke, uimodstaeligt henrivende og begejstrende. Mimallo-
 nes; Bacchi Dykere, af Nimas, et Bjerg i Lille-Asien, ham helliget.

100. Et raptum vitulo caput ablatura superbo
 Bassaris, et lyncem Mænas flexura corymbis
 Evion ingeminat: reparabilis adsonat Echo.
 Hæc fierent, si testiculi vena ulla paterni
 Viveret in nobis? summa delumbe saliva
105. Hoc natat in labris, et in udo est Mænas et Attis;
 Nec pluteum cædit, nec demorsos sapit ungues.
 -- Sed quid opus, teneras mordaci radere vero
 Auriculas? vide sis, ne majorum tibi forte
 Limina frigescant: sonat heic de nare canina
110. Litera. -- Per me equidem sint omnia protinus alba:
 Nil moror; euge! omnes, omnes bene miræ eritis res.
 -- Hoc juvat! -- „Heic,” inquis, „veto, quisquam faxit oletum!”
 Pinge duos angves: pueri! sacer est locus; extra
 Mejite! Discedo. Secuit Lucilius urbem,

---

100. I dette Neros Digt var den bekjendte Fabel om Pentheus, som søndertrives af sin Moder og de andre Bacchantinder, behandlet. Forvandlet af Bacchus til en Kalv, vitulus superbus, anfaaes han af Bacchantinderne for et Wildsvin og søndertrives.

101. Bassaris, Bacchi Præstinde, saa kaldet af Skind, de vare iførte, eller af Raabet ved Gudstjenesten: Bacchus selv kaldtes deraf og Bassareus. Præstinden her er Ugave, Penthei Moder. Mænas, den rasende, den begejstrede Bacchantinde. Bacchi Vogn blev trukket, som Digteren foresatte det, af Løsser, Lynces, her styrede ved Tømmer af Vintanker, Corymbi.

102. Evion, Bacchantindernes Raab under Gudstjenesten, som Nogle udele af Jupiters opmuntrede Tilraab til Bacchus, da han stred saa kjæft mod Giganterne.

103.—106. Persius udøser sin Harme over slige Vers: kraftløs er Tidsalberen, kraftløs derfor og den Poesie, den frembringer. Ej fra den lyse Forstand fremgaae høje Tanker, eller fra det dybt rørte Hjerter stærke Følelser: paa Løben fødes sligt svageligt Klingklang, som udtrykkes med disse, alle bekjendte, Hverdagsord; uden Umage og Anstrængelse udfærdiges disse ephemeriske Arbejder.

100. Præstinden, som stolt Rib skal Hoved røve,
Månaden, der med Vebend' Los skal styre,
Fstemme: Bacchus! Raabet gjentaer Echo.
Mon Eligt man frev, af Fædres Blod om Draabe
Vi ejed'? Raadhed kun fra vandfuld Læbe
105. Fremgaær: der svømmer kun Månade, Nys;
Man skaer ej Pulten, sig i Regl ej bider.
-- Men hvi skal og bidst Sandhed Dret gnave?
Vogt Du, at Dig ej Stormands Dør tilfryser:
Her mærkes let det Vidste i Din Knurren.
110. -- For mig er Alting veent, mig Intet støder:
Alt herligt, alle til Forundring gode.
-- Ret saa! -- Du siger: „Mit her ej besudles!”
To Drager mal! om Helligt Dreng at minde:
Jeg gaær min Vej. Lucil har revset Byen,

-
106. Her Fildres dens Anstrængelse og Gebærde, som gjennemtænker sin Materie,
naar ikke det rette Udtryk vil falde ind.
- 107.—110. I disse Vers lader Digteren sin Ven spørge sig: hvad han behøver saa
skarpt at dable? og minde sig om den Fare, han løber, for at støde de Fornemme.
- 110.—111. Ironist svarer Digteren: at med Hensyn til ham selv er Alt godt; han
vil gjerne tie, om det støder.
112. Hoc juvat! Det fornøjer! det er just, hvad man ønsker, svarer hans Ven.
Heic &c. vedbliver Digteren: Du vil ikke have, at Nogen maa røre ved disse
Arbejder, end sig bedømme dem strengt, eller veent forklare dem?
113. Sæt da Teg, at de ere Helligdomme! Drager henmittes maaffee paa hellige
Steder, enten for at bortstrømme Børn, eller med Hensyn til at de stedsse an-
saacs som Helligdommens Bevogtere, hvoraf Fabelen om at de ruger paa Skatte.
- 114.—119. Discedo. Sært jeg flige Teg, vedbliver Persius, gaær jeg bort, dabler
Intet. Men hvorfor skulde det ibrigt ej ligesaa vel være mig tilladt, som Lu-
cilius og Horatius; der ret skarpt revsede Daarskaben i deres Tid? Jeg vil dog,
som Midas' Barber, kun hemmeligen mumle min Daddel ned i et Hul, scrohs.
Om Midas fortæller Dvid i Jorvogs. XI. Bog 4. og 5. Fabel.

115. Te, Lupe! te, Muti! et genuinum fregit in illis.
 Omne vafer vitium ridenti Flaccus amico
 Tangit, et admissus circum præcordia ludit,
 Callidus excusso populum suspendere naso.
 Men' mutire nefas, nec clam, nec eum scrobe? -- Nusquam!
120. -- Heic tamen infodiam. Vidi, vidi ipse, libelle!
 Auriculas asini quis non habet? Hoc ego opertum,
 Hoc ridere meum tam nil nulla tibi vendo
 Iliade. Audaci quicunqve afflate! Cratino
 Iratum Eupoliden prægrandi cum sene palles,
125. Adspice et hæc, si forte aliquid decoctius audis!
 Inde vaporata lector mihi ferveat aure.
 Non hic, qui in crepidas Grajorum ludere gestit

119. Nusquam! Intetsted's. lader han Bennen svare sig, maa Du yttre nogen Daddel: jeg nikker til, svarer ja! til Dit Spørgsmaal „om det er Dig Brøde at dable endog hemmeligen?"
- 120.—123. Ved dette Afslag ligesom taber Digteren Taalmodigheden, og han udbrøder: vidi &c. Gjentagelsen af vidi skildrer, hvor vigtigt det var ham, at komme ud med sin Hemmelighed. Hans Dog, hans Satirer ere ham her, hvad Hullet var for Midas's Barbeer, ogsaa skjulte med Hensyn til, at kun faae læste dem. Skjøndt de ved dette Skjulte, opertum, tabte en Deel af deres Værd, vilde han dog agte dem mere, end Værker, som Labeos og Neros.
- 123.—126. Her siger Persius, hvilke Læsere han ønsker sig: dem nemlig, som have Smag for Cratinus, Eupolis, og Aristophanes, hine Oldtids' Vise i Grækenland, som anvendte deres Vittighed til at dable sin Tids Daarlighed til at forbedre sine Landsmands Sæder. De 2 første skreve den saakaldede gamle Comædie, hvori da levende Personers Daarligheder dabledes under Personers virkelige Navne: deres Værker ere tabte.
124. Prægrandis senex, Aristophanes, Atheniensernes berømte Comœdieforfatter

115. Dens Luper, Mutjer, ja brød sin Land paa dem.
 Enilbt Glaccus dadler, mens Vennen leer, hans Fejl,
 Og under Espøg til Indret trænger, vittig,
 Han klog af Folkets Daarskab rønker Næse.
 Kun mig er Brode, at mumle Eligt i Hul?
120. Du nikker? Døg jeg mumler: selv jeg, Bog! saae,
 Her Hæfloreng Ingen mangle. Denne
 Min skjulte Latter, skjøndt værdløs, sælges ej
 For Nutids Kunstværk. Hvem Cratin begejstret,
 Hvem Eupolis og høje Diding bleg gjør,
125. Læs Du og Mit, om Modnere Du hører!
 Fra disses Læsning heed min Læser komme!
 Han ej, selv Lølper, foragte Grækere Bid,

---

paa Socrates's Tid, af hvis Værker nogle ere os levnede. Palles, klegner, enten rørt ved deres Arbejders Værd, eller medtaget af deres vedhængende Studering.

125. Si forte &c. om det har noget Værd, om det ej skulde taale Sammenligning med hvad ellers nu skrives. Coctum, decoctum, kaldes det, som tilbørlig Flid og Overtænkning er anvendt paa, hvori Tankerne ere fordojede: det Modfatte kaldtes crudum.
126. Vaporata, bragt til at dunste, o: opvarmet, rørt. Ferveat, hedes han af mig, læser han, lader han sig virke paa af mine Skrifter.
- 127.—133. Her siger Digteren, hvilke Læsere han ikke fjotter om: dem nemlig, som kunne foragte de dannede Grækere, fordi de selv ere raae og uvidende; som ere hjerteløse, og kunne gjøre Nar af Andres Fejl, uden at have Dje for deres egne; som ere indbildske, fordi Lykken hævede dem lidt over Mængden af deres Medborgere; endeligen, som ikke give Videnskabsmanden den tilbørlige Agtelse, men snarere glæde sig, naar de see, Raadhed spotter ham.

Sordidus, et lusco qui possit dicere: lusce!
 Sese aliquem credens, Italo quod honore supinus
 130. Fregerit heminas Areti ædilis iniquas:
 Nec qui abaco numeros, et secto in pulvere metas
 Scit risisse vafer, multum gaudere paratus,
 Si Cynico barbam petulans Nonaria vellat.
 His mane edictum, post prandia Callirhoën do.

---

134. Edictum, de Grundsætninger og Regler, som af Prætoeren i Rom ved Embedets Tiltrædelse bekjendgjortes, som de, han i sine Domme vilde følge. Dette Ord staaer her for den Indkaldelse for Retten, den Forlegenhed, det Slags Men-

Og, naar han Stakken eenojet kalder, troe
 Sig Noget, om han, stolt af Wbilens Post,
 130. Har i Aret brudt falske Maal i Stykker;
 Med lunnke Emil han, Davlens Tal ej spotte,
 Ej Sandfigurer, at glæde sig bererb,
 I Wiismands Ekjeg naar Laade Ekjoje napper,
 Dem Stevning tidlig, Ekjojen silde gives!

---

neffer ved sit udsævende Liv paadrog sig; ligesom Callirhoe, en da bekjende
 Ekjoje, for Udsævelferne. Do, jeg giver, jeg overlader dem til disse Be-
 kæstelser.

---

* * *

* * *

* * *

Tibi forte, B. L., his lectis, in mentem succurret succinere: o curas hominum! quantum est in rebus inane! Curas nimirum meas in satyra hac in vernaculam linguam transferenda positas damnabis, quippe vanas, nec quibus sat felix responderit eventus. Si vanas dicas, quia datas vanæ materiæ, satyricæ, quæ in vitis inquirendis ut plerimum occupetur; nequam mecum facis, aut Iove judicas æquo: quod cur crediderim, alio dicam loco. Sin vero opus non sat prospere mihi successisse videretur, non is sum, qui contradicam; neque enim mihi sat arridet. Forte quærenti, cur offeram, quæ tautopere nullus sint frugis, ut ne auctori quidem ipsi placeant, nil habeo dicere, nisi quod hæc, licet minoris pretii, optima tamen sint, quæ suppeditet meum penu. Mea semper, et quæ meo labore efficiantur, vilipendo, nec, quæ laudent alii, digna habeo: si tamen cum aliorum contendam, fere idem de his sentire cogor. Mirari igitur soleo, qui fiat, cum tantum imbecillitatis in humanis infit, ut tamen vel hac cum infirmitate juncta non plane respuenda sint: succurrit tum plerumque, natura hominem ita comparatum, ut optima quidem videat vel sentiat, efficere vero nequeat, ut tamen contendendo et annitendo indies perfectior evadere, et ad metam, licet semper longius recedentem, propius accedere, nunquam autem attingere possit. Sufficiat itaque et nobis metipsis et aliis, aliquatenus profecisse, dummodo vires, quæ adsint, religiose adhibitæ deprehendantur, dum, neque pigritiæ neque negligentæ rei, recta ad optima properasse nobis simus conscii. Quod cum mihi sit persvasum, nec metuo, ne rectis Te, B. L.! contuear oculis, tradens, quæ cum diligentia et Tibi debita reverentia elaboravi, licet hic quoque humanum haud parum apparere infirmitatem cum dolore agnoverim. Hanc Tu, quæ Tua est humanitas, excusa, si quædam melioris sint saporis, his fave, nostrumque ad meliora cursum, multis impedimentis inhibatum, adjuva et prospera! Tuum, quem sic exopto, favorem quodammodo mihi contigisse putabo, si nostris rebus annueris, et nostrum d. XVIII. et seqq. Sept. h. A. instituendum examen publicum Tua B. L.! ornaris frequentia.

Scr. Slaglosiæ,

Ipsis cal. Septbr. an. MDCCCXX.